

การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

A STUDY ON THE STATE OF INTERNAL SUPERVISION IN SCHOOLS

UNDER NAKHON SAWAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

นันทรัตน์ คงคะชาติ¹, ทินกร ชอัมพวง², ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์³Nantarat kongkangchat¹, Thinnakorn Cha-umpong², Paponson potipituk³

Corresponding Author E-mail: nantara.k@nsru.ac.th

Received: Jan 5, 2021; Revised: Jan 24, 2021; Accepted: Feb 25, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครู ที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 297 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง 0.98 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุด คือ การประเมินและรายงานผล รองลงมาคือ การปฏิบัติการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ และการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ การนิเทศภายในสถานศึกษา

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University.

^{2,3} อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

^{2,3} Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purposes of this study were to study and compare the state of internal supervision in schools classified by position, work experience and school size. The sample consisted of 297 administrators and teachers from using Krejcie & Morgan formula and obtained by simple random sampling. The study instrument was a questionnaire concerning the state of internal supervision in schools with reliability at 0.98. Data were analyzed by mean, standard deviation, t-test independent and analysis of variance (One-Way ANOVA).

The study findings were as follows:

1. The state of internal supervision in schools under Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 1 in overall were at the high level. When considered in each aspect, it was found that the highest operating state was the assessment and reporting, followed by the supervising the supervision planning, development of media and supervision tools and the current state, problem and need, respectively.

2. The comparison of the opinions on the state of internal supervision in schools classified by position, work experience and school size found that the respondents with different position had the different opinions on the state of internal supervision in schools at .05 level of significance while the opinions on the state of internal supervision in schools of work experience and school size were not different.

Keywords: Internal Supervision In Schools

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลทำให้การปฏิรูป ระบบการศึกษาประสบผลสำเร็จ ซึ่งกระบวนการนิเทศเป็นองค์ประกอบที่เป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เป็นเป้าหมายสุดท้าย บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความสำคัญที่จะช่วยให้กระบวนการทำงานของผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ตามเจตนารมณ์ของการพัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กล่าวว่าการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา มีตัวชี้วัดที่สำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา แต่ในปัจจุบันพบว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงการรายงานผลการนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน มีทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนิเทศการนิเทศยังขาดความต่อเนื่องและความเป็นเอกภาพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 65)

ปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแนะนำ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาทั้งในระบบ และการศึกษานอกระบบตลอดจนผลการประเมินที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เห็นได้จากผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับพอใช้ การบริหารจัดการของสถานศึกษา ยังไม่สามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี จึงทำให้ผู้เรียนยังขาดทักษะในด้านต่างๆ ตลอดจนการสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ การดำเนินงานนิเทศภายใน เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำกับผู้บริหาร และคณะครูเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า “การจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี” ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศสถานศึกษาจากตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนช่วยสะท้อนการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา(กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 33)

จากนโยบายทางการศึกษาของรัฐบาลที่ต้องการปฏิรูปการศึกษาให้ได้มาตรฐาน และการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสังคม การเจริญก้าวหน้าของศาสตร์ความรู้ที่เพิ่มขึ้น และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีตามกาลเวลา จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และการทำงานของคณะครูเกิดความเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่เข้ามามีบทบาทในการศึกษา ดังนั้นการนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานจัดการศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงกับยุคปัจจุบัน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสภาพการนิเทศมีความแตกต่างกันของบริบทของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่การศึกษา และผู้ที่ทำหน้าที่เป็นคณะทำงานทางด้านการนิเทศการศึกษาภายในที่ต้องมีประสบการณ์ และความรู้ที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน และมีทั้งปัจจัยที่เอื้อหนุนต่อการปฏิบัติงาน และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการ

นิเทศทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ขาดความต่อเนื่องความเป็นเอกภาพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งตำแหน่งบุคคลกร ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาซึ่งมีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่ก้าวหน้า รวมถึงการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้มีทักษะ และคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และส่งเสริมคุณลักษณะที่จำเป็นต้องมีในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังคงมีความต้องการ ให้มีที่จะพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง และต่อเนื่องในการปฏิบัติกรนิเทศสถานศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้มแข็งการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาประเทศไทย 4.0. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562: 2)

ปัจจุบันระบบการศึกษาของไทยมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนากันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาที่จะทำให้อัตราคุณภาพการศึกษาไทย ให้มีความทัดเทียมกับประเทศต่างๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยตรง ทั้งนี้ ผู้บริหารอาจดำเนินการด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทน ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิเทศ และผู้รับการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษายังไม่สำเร็จตามเป้าหมายเนื่องมาจากการขาดการประสานงาน จึงทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน การวางแผนงานแนวทางในการปฏิบัติงานยังไม่มีชัดเจนในการจัดลำดับขั้นตอน และการวางแผนการนิเทศยังไม่ชัดเจน และครอบคลุมรวมถึงประสบการณ์ และความรู้ของผู้นิเทศที่ยังไม่เข้าใจในงานด้านการนิเทศอย่างชัดเจน อีกทั้งเมื่อทำการนิเทศสถานศึกษาภายในยังขาดกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ และนำผลที่ได้ไปปฏิบัติการพัฒนาในการจัดการศึกษา จึงส่งผลให้การนิเทศสถานศึกษาดำเนินการไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด จึงทำให้การวางแผนปฏิทินในการทำงานมีความคลาดเคลื่อนไม่ชัดเจน การขาดทักษะ ประสบการณ์ขาดความเข้าใจในงานทางด้านการนิเทศคืออะไร อีกทั้งการปฏิบัติงานในสถานศึกษามีงานปฏิบัติในด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการนิเทศยังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ควร จึงทำให้การนิเทศสถานศึกษาภายในยังไม่พัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุถึงเป้าหมายอย่างเต็มที่ ดังนั้นความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นจึงส่งผลให้ กระบวนการนิเทศ เป็นการนิเทศตามนโยบาย งาน และโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๘ จุดเน้นในด้านการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา การอ่านออกเขียนได้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการพิเศษ และโรงเรียนในเขตพื้นที่พิเศษ ด้วยกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ 1.การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ 2. การวางแผนการนิเทศ 3.การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4.การปฏิบัติกรนิเทศ 5.การประเมินผลและรายงานผล(ราตรี สายเขียว. 2557: 80-85)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 มีภารกิจในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ระบบการศึกษาเป็นระบบที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้มาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามหลักการ และจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และรับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอโกรกพระ อำเภอชุมแสง อำเภอเก้าเลี้ยว และอำเภอยะหริ่ง มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 162 โรงเรียน กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามรายงานผลการดำเนินงานปี 2562 พบว่าระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 1 มีผลการดำเนินงานในภาพรวมที่ระดับพอใช้ และจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 จากการทดสอบพบว่าคะแนนเฉลี่ยของทุกรายวิชามีคะแนนลดลงทุกรายวิชา และต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ได้กำหนดไว้จากปัญหาดังที่กล่าวมาจะสะท้อนงานด้านวิชาการที่จะต้องมีการยกระดับในการพัฒนางาน ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดจากการกำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ยังไม่สะท้อนคุณภาพการศึกษา และยังไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาบางส่วนขาดเครื่องมือติดตามตรวจสอบคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ การขาดความต่อเนื่องในการจัดการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานยังขาดความต่อเนื่อง สถานศึกษาบางแห่งมีสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการใช้งานสำหรับครูและนักเรียน บุคลากรบางส่วนยังไม่สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จากเหตุผลดังกล่าวเป็นผลทำให้งานทางด้านวิชาการมีการพัฒนายังไม่ประสบผลสำเร็จ กระบวนการนิเทศยังไม่ครอบคลุมภาระงานและดำเนินการอย่างเป็นระบบ การขาดงบประมาณที่มาดำเนินงาน ขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน และการหมุนเวียนของบุคลากรที่ดำเนินการ รวมถึงความรู้และความเข้าใจในการทำงานทางด้านนิเทศยังไม่เข้าใจที่ตรงกันรวมถึงการขาดความต่อเนื่องของกระบวนการนิเทศในสถานศึกษา จึงส่งผลให้การดำเนินงานยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เกี่ยวกับการกิจในการนิเทศสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของนิเทศภายในสถานศึกษา จากการรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่าสถานศึกษามีรายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นการดำเนินงานนิเทศสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมในการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างการทำงานร่วมกันของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีกทั้งการเปลี่ยนแปลงในด้านหลักสูตรการใช้และการผลิตสื่อเทคโนโลยีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจากผลการทดสอบนักเรียนในระดับต่างๆในเขตรับผิดชอบ พบว่าเป็นผลกระทบทำให้การพัฒนาการศึกษา ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ และเป็นหัวใจหลักในกระบวนการเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนด และส่งเสริมคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1. 2562: 23-38)

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา เนื่องมาจากผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่าเนื่องจาก กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามรายงานผลการดำเนินงานปี 2562 พบว่าระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 1 มีผลการดำเนินงานในภาพรวมที่ระดับพอใช้ และการพัฒนาการศึกษา ยังไม่บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีปัจจัยใดในกระบวนการนิเทศที่ส่งผลต่อภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน และสภาพในการดำเนินงานในปัจจุบันการนิเทศสถานศึกษามีผลการดำเนินงานไปในทางทิศใด ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะได้เป็นแนวในการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในของสถานศึกษา เพื่อให้พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครู ที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรม ในประเด็นต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557: 107) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับผู้นิเทศ ซึ่งคือครูเพื่อดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 6) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือชี้แนะ เพื่อแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ที่จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร

1.2 ขอบเขตการนิเทศภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 9-11) กล่าวว่า ขอบเขตการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นขอบข่ายการนิเทศบูรณาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการนิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของการนิเทศเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ, ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ, ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือ, ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการ, ขั้นที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

1.3 กระบวนการ รูปแบบและขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ดาวรรณ เอ็มนิล (2555: 15) กล่าวว่า กระบวนการ รูปแบบและขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา จำเป็นต้องอาศัยขั้นตอน การดำเนินงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ กระบวนการ และขั้นตอนของการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะมีความเห็นสอดคล้องกันในบางส่วน แต่หลักการใหญ่ ๆ จะคล้ายคลึงกัน เพื่อให้การดำเนินงานเหมาะสม กับสภาพความจำเป็น และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการพัฒนา คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้าน ทั้งของผู้บริหาร ครูและนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงานตามประเด็นการนิเทศ
2. วางแผนและกำหนดทางเลือก เป็นการนำปัญหาและความต้องการจากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศ ตามประเด็นการนิเทศมากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมเพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน

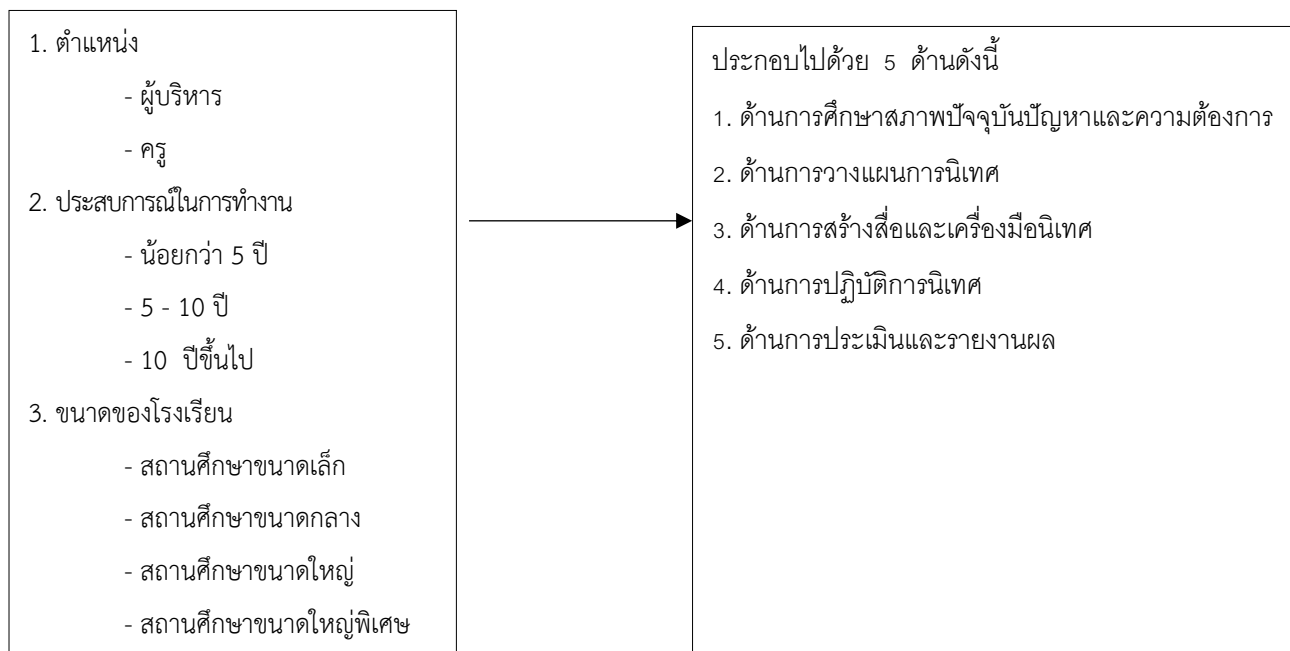
3. การสร้างเครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศภายใน สื่อและเครื่องมือนิเทศเป็นสิ่งที่ช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสิ่งที่จะช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้และสามารถเก็บข้อมูลนำมาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

4. การปฏิบัติการนิเทศภายใน ๔ การปฏิบัติการนิเทศ (DO & Ragulate) ดำเนินการนิเทศตามรูปแบบวิธีการการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด โดยเน้นการกำกับในขณะปฏิบัติการนิเทศ โดยการกำกั้นนั้นอาจโดยผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าสายงานหรือการกำกับตนเองของผู้รับการนิเทศ

5. การประเมินผลและการรายงานผลนิเทศภายในการประเมินผลและเผยแพร่ (Evaluation & Propagation) คือ สรุป / รายงานผลการดำเนินงาน และนำผลไปใช้ปรับปรุงพัฒนา วิเคราะห์สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน รายงานผลและเผยแพร่การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง ส่งมาที่เขตพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนอื่นสามารถดูได้เป็นแบบอย่าง นำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเผยแพร่ในหลากหลายช่องทาง ประสิทธิภาพเพื่อมอบเกียรติบัตรในลำดับต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ใช้กรอบแนวคิดตามขอบข่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2564 กำหนดขอบข่ายการทำงานเป็น 5 ด้านดังนี้ ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ, ด้านที่ 2 การวางแผนการนิเทศ, ด้านที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ, ด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ, ด้านที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบการสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 แบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษา ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยจำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 161 คน ครู จำนวน 1,112 คน รวม 1,273 คนจากโรงเรียนทั้งหมด 162 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดจากตารางเคชีและมอร์แกนได้กลุ่มตัวอย่าง 297 คน โดยการเทียบสัดส่วนได้ผู้บริหารจำนวน 37 คนและครูจำนวน 260 คนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (โดยมีการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มโดยเทียบอัตราส่วนของตัวแปรของ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน และสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ได้)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา ปัจจุบัน แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมข่ายงานของหน่วยนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562:9-13) ซึ่งได้กำหนดงานนิเทศภายในสถานศึกษาออกเป็น 5 งาน คือ 1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ 2. การวางแผนการนิเทศ 3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4. การปฏิบัติการนิเทศ 5. การประเมินและรายงานผล

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู ในระหว่างวันที่ 16 – 30 กรกฎาคม 2564
3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยได้รับแบบสอบถามคืนกลับ ครบทั้ง 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษา
 - 1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามโดยค่าถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ได้ข้อคำถามที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 50 ข้อ
 - 1.2 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa - coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.98
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ค่าร้อยละ (%) ใช้วิเคราะห์จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษา

2.2 ค่าเฉลี่ย (μ) การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตในตัวอย่างกลุ่มประชากรที่ต้องการทำการการศึกษา

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent Simple test

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเมื่อพบว่าด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe

ผลการศึกษา

1 ผลการวิเคราะห์ที่ข้อมูลสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 คือ พบว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพ การปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการประเมินและรายงานผล รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และมีสภาพการปฏิบัติ น้อย ที่สุด คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ

ที่	รายการ	μ	σ	สภาพการปฏิบัติ	อันดับ
1	ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	4.08	0.51	มาก	5
2	ด้านการวางแผนการนิเทศ	4.13	0.62	มาก	3
3	ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ	4.09	0.58	มาก	4
4	ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	4.21	0.56	มาก	2
5	ด้านการประเมินและรายงานผล	4.24	0.58	มาก	1
รวม		4.15	0.50	มาก	

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต1 ตามความคิดของผู้บริหารและครู โดยภาพรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านผลปรากฏ ดังนี้ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการประเมินและรายงานผล พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผลการศึกษาสภาพการ นิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และ ขนาดสถานศึกษาพบว่า

ที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครู		t
		μ	σ	μ	σ	
1	ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	4.21	0.44	4.06	0.52	-1.74
2	ด้านการวางแผนการนิเทศ	4.30	0.53	4.11	0.62	-1.77
3	ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ	4.23	0.50	4.07	0.59	-1.74
4	ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	4.35	0.47	4.19	0.57	-1.65
5	ด้านการประเมินและรายงานผล	4.34	0.50	4.22	0.59	-1.15
รวมเฉลี่ย		4.29	0.42	4.13	0.50	-2.06*

ตารางที่แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมจำแนกตำแหน่ง ผู้บริหาร และครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ที่	รายการ	ประสบการณ์ ในการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ		F
			μ	σ	
1	ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 10 ขึ้นไป	3.95 4.15 4.08	0.55 0.45 0.56	3.91*
2	ด้านการวางแผนการนิเทศ	น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 10 ขึ้นไป	3.96 4.22 4.14	0.66 0.53 0.68	4.65*
3	ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ	น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 10 ขึ้นไป	3.96 4.15 4.11	0.61 0.57 0.56	2.79
4	ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 10 ขึ้นไป	4.13 4.23 4.27	0.55 0.59 0.52	1.22
5	ด้านการประเมินและรายงานผล	น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 10 ขึ้นไป	4.21 4.22 4.31	0.57 0.59 0.57	0.77
รวมเฉลี่ย		น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 10 ขึ้นไป	4.04 4.19 4.18	0.50 0.48 0.50	2.54

จากตารางผลการเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวม ผู้บริหาร และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ที่	รายการ	ขนาดของ สถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		F
			μ	σ	
1	ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการ	ขนาดเล็ก	4.07	0.52	0.12
		ขนาดกลาง	4.13	0.51	
		ขนาดใหญ่	4.05	0.41	
		ขนาดใหญ่พิเศษ	4.06	0.64	
2	ด้านการวางแผนการนิเทศ	ขนาดเล็ก	4.12	0.62	0.51
		ขนาดกลาง	4.24	0.60	
		ขนาดใหญ่	4.05	0.54	
		ขนาดใหญ่พิเศษ	4.04	0.77	
3	ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ	ขนาดเล็ก	4.09	0.58	0.08
		ขนาดกลาง	4.13	0.58	
		ขนาดใหญ่	4.04	0.59	
		ขนาดใหญ่พิเศษ	4.09	0.64	
4	ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	ขนาดเล็ก	4.21	0.56	0.22
		ขนาดกลาง	4.21	0.65	
		ขนาดใหญ่	4.14	0.45	
		ขนาดใหญ่พิเศษ	4.34	0.56	
5	ด้านการประเมินและรายงานผล	ขนาดเล็ก	4.24	0.58	0.27
		ขนาดกลาง	4.21	0.65	
		ขนาดใหญ่	4.16	0.53	
		ขนาดใหญ่พิเศษ	4.38	0.54	
รวมเฉลี่ย		ขนาดเล็ก	4.15	0.50	0.12
		ขนาดกลาง	4.18	0.54	
		ขนาดใหญ่	4.09	0.42	
		ขนาดใหญ่พิเศษ	4.18	0.53	

จากตารางตารางพบว่าผลการเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผู้บริหาร และครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการครูและผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงส่งผลให้มีการปฏิบัติงานในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้านมีการสภาพการปฏิบัติในแต่ละด้านในระดับมาก ซึ่งมีสภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติการนิเทศสูงสุด รองลงมา คือด้านการประเมิน และรายงานผล ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ และต่ำสุดด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังสุมารินทร์ ต๊ะอ้อม (2561) ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกำกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนการนิเทศสูงสุด รองลงมาคือด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และต่ำสุดด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ พบว่า การจัดลำดับความสำคัญของการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการนำข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการประชุมสร้างความเข้าใจ และร่วมกันแลกเปลี่ยนวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษาเป็นประจำ ซึ่งจะให้ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่แท้จริงและเป็นปัจจุบัน รวมถึงนำข้อมูลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญในการแก้ไข หรือพัฒนาผลการปฏิบัติงาน เพราะการเรียงการจัดลำดับของปัญหา จะทำให้การแก้ไขปัญหามีความสำคัญมากที่สุดและจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้อย่างทันถ่วงที และปัญหาที่มีความซ้ำซ้อนและใกล้เคียงกันมารวมในการนิเทศสถานศึกษา เป็นการลดเวลาและลดภาระงานที่ปฏิบัติ จึงทำให้สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริยา ศรีชนะและคณะ (2563) ผลวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัญหาและความสำคัญของการในการจัดลำดับความสำคัญสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา มีผลต่อการพัฒนาผลการปฏิบัติงาน ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือก และปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอันจะส่งผลให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า การใช้กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ กับการเลือกใช้กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้ปฏิบัติงานให้ได้รับความสำเร็จดังนั้นครูและผู้บริหารต้องเลือกใช้กระบวนการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงานที่ไม่ซับซ้อน และทำให้ลดขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่มีความจำเป็นออกไป รวมทั้งยังสามารถตรวจสอบได้ว่า ในการปฏิบัติงานมีขั้นตอนใดที่เป็นปัญหา ซึ่งจะทำการนิเทศมีการปฏิบัติอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง จึงทำให้การวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษา มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิชัย เผ่าภูรี(2563) ผลการวิจัยพบว่ากำหนดกิจกรรมการนิเทศที่มีอยู่หลากหลายให้

เหมาะสม กับการดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาจะส่งผลทำให้ การปฏิบัติงานได้ผลตรงกับความต้องการ เป้าหมายที่กำหนดไว้

3. ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ พบว่า การประชุมชี้แจงการใช้สื่อในการนิเทศในการนิเทศภายใน สถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของการเลือกใช้สื่อ มาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะสื่อ และเครื่องมือแต่ละชนิดที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา มีรายละเอียดของสื่อและเครื่องมือในการใช้ที่ แตกต่างกันไป มีข้อดีและข้อบกพร่องของเครื่องมือและสื่อแต่ละชนิดที่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูและผู้บริหารต้องมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับสื่อ และเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพราะสื่อและเครื่องมือเป็นสิ่งที่ช่วยให้เห็นว่าผลการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด ดังนั้นการเลือกเครื่องมือในการนิเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการปฏิบัติงาน ที่ตรงกับ ความเป็นจริง ชัดเจน ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป มีความครอบคลุม และตรงกับจุดประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา จึง ทำให้การนำข้อมูลไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับ จึงทำให้การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังสุมารินทร์ ต๊ะอ้อม (2561) ผลการวิจัยพบว่า การประชุมเลือกใช้สื่อและเครื่องมือเพื่อ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะสื่อแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน ผู้บริหาร ต้องการให้ครูและผู้บริหารมีแนวทางพัฒนาไปสู่วัตถุประสงค์ จึงทำให้ต้องมีการเลือกสื่อและเครื่องมือที่เหมาะสมนำมาใช้ ในการดำเนินการปฏิบัติงาน เพราะสื่อและเครื่องมือเป็นสิ่งที่ช่วยในการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาปรับปรุงการ ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ พบว่า การปฏิบัติการนิเทศดำเนินตามขั้นตอนและการเก็บข้อมูลในการนิเทศ อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูและผู้บริหาร ให้ความสำคัญการปฏิบัติการนิเทศดำเนินตามขั้นตอนที่วางไว้ เนื่องจาก เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ครูและผู้บริหารในสถานศึกษาร่วมกันกำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา และ มีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจในการนิเทศภายในสถานศึกษา จะส่งผลทำให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีเข้าใจไปใน แนวทางเดียวกัน เป็นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติการที่ชัดเจน และเป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการเก็บข้อมูลในการนิเทศอย่างเป็นระบบ จะทำให้การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็ว และนำข้อมูลที่ได้มาหา แนวทางในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนา ทำให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพ และเกิดผลประโยชน์ต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ จึงทำให้การปฏิบัติการนิเทศ มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561) ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของการปฏิบัติการนิเทศตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ มีการประชุมชี้แจง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ให้ความชัดเจนและปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่องและส่งผล พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษาดังไว้

5. ด้านการประเมินและรายงานผล พบว่า การดำเนินการนิเทศตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ในการปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกัน ในการประเมิน เพราะเป็นเครื่องมือที่วัดระดับผล การประเมินการปฏิบัติงาน ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเกณฑ์ที่ได้จะต้องสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายใน สถานศึกษา ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการกำหนดที่นำมาใช้ในการประเมิน ซึ่งจะให้ผู้ถูกนิเทศ และผู้นิเทศยอมรับ และนำข้อมูลหรือผลที่ได้จากการประเมินด้วยเกณฑ์ที่ตั้งไว้ รายงานผลให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ เพื่อนำผลที่ได้ ไปใช้ในการปรับปรุงงานพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นจึงทำให้การประเมินและรายงานผล มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ประภาภรณ์ พลรักษ์ และคณะ (2560) ผลการวิจัยพบว่า การเชิญคณะครูร่วมกำหนดเกณฑ์และรายงานผลการ ประเมินการนิเทศ ตามแนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาให้ดีขึ้น

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สภาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดย ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า

2.1 ผู้บริหาร และครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่มีตำแหน่งต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความคิดเห็นต่อสภาการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการรับการนิเทศและผู้ถูกนิเทศอยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อสภาการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวิสร่า แป้งคุณญาติและคณะ(2561) ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวม การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.2 ผู้บริหาร และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะผลมาจากการรับการนิเทศและผู้ถูกนิเทศมีความเข้าใจและมีการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ด้านประสบการณ์มีความคิดเห็นต่อสภาการนิเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงใจ ศรีไชย (2560) ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหาร และครูที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการรับการนิเทศและผู้ถูกนิเทศที่อยู่ในสถานศึกษาแตกต่างกัน มีการนิเทศภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและกระบวนการนิเทศที่ยึดโรงเรียนเป็นฐานซึ่งทำให้มีความคิดเห็นต่อสภาการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐกานต์ รัชชะและคณะ (2561) ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพ และปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ผู้บริหารและครู ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงาน รวมถึงมีการรวบรวมข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อได้ข้อมูลที่มีความเข้าใจง่ายต่อการศึกษาและรวดเร็วในการนำมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารและครู มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศไว้อย่างชัดเจน รวมถึงมีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้ถูกนิเทศและผู้นิเทศมีความเข้าใจที่ตรงกัน รวมถึงการเลือกใช้กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3. ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ผู้บริหารและครู ควรมีการประชุมชี้แจงการใช้สื่อในการนิเทศในการนิเทศภายในสถานศึกษา และการพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่กับการนำเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา

4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ผู้บริหารและครู มีการปฏิบัติการนิเทศดำเนินตามขั้นตอนและการเก็บข้อมูลในการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการใช้สื่อและเครื่องมือที่เหมาะสมกับกิจกรรมการนิเทศ จะทำให้ข้อมูลที่มาใช้ในการวิเคราะห์สังเคราะห์ จะทำให้นำผลการดำเนินการปฏิบัติงานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. ด้านการประเมินและรายงานผล ผู้บริหารและครู มีการดำเนินการนิเทศตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ร่วมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศ การเผยแพร่ผลประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาในหลากหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์สถานศึกษา เว็บไซต์เขตพื้นที่การศึกษา จะช่วยทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา การประชุมเตรียมดำเนินการชี้แจงสร้างความเข้าใจในแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ผู้รับการนิเทศการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

2. ควรศึกษาแนวทางการวางแผนกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการนิเทศ ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมิน และรายงานผลการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ซึ่งผลวิจัยพบว่าการปฏิบัติที่มากที่สุดและน้อยที่สุดคือด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดีสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ(2560)การประกันคุณภาพของสถานศึกษา.กรุงเทพฯ:อักษราพิพัฒน์.

จริยา ศรีชนะและคณะ (2563)การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 27. วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 12(1):16 - 26.

จิตติมา วรณศรี (2557).การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

ณัฐกานต์ รัชชะและคณะ (2561).การใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนโรงเรียน

บ้านค่ายอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา).

มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดวงใจ ศรีไชย (2560).การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร

- มหบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ดาวรรณ เอณนิล (2555: 15).การใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนโรงเรียนบ้านค่าย
อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประภาภรณ์ พลรักษ์ และคณะ (2560).แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- รวีสรา แป้งคุณญาติและคณะ(2561).แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลสังกัดสำนักงานพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
- ราตรี สายเขียว. (2557).สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา.
- วุฒิชัย เผ่าภูรี(2563).สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. Journal of Learning Development. 5(6): 38 - 47.
- สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561)การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การ
บริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1(2562).รายงานผลการดำเนินงานปี 2562 สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1.นครสวรรค์:ผู้แต่ง
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560).แนวทางการนิเทศบูรณาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่
การศึกษาภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2562).รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการ
เตรียมความพร้อมศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ:ผู้แต่ง.
- อังสุมารินทร์ ต๊ะอ้อม (2561)สภาพการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกำกับสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.